

Vigda vid bräd, man trodde att personer
kunde vigas vid bräd. Dett berättas
att en i Flinbo boende ungdom
haft en fästman men flickan
försmädd friaren, För att hämnas
på flickan vigde han henne vid
en bok. Flickan kunde sen inte
bli vigd förän brädet med vilken
hon blivit vigd hade följt.

Efter en tid fick flickan en fästman
och skulle gifva sig men något
bröllop ville där aldrig bli av,
men en god vän till flickan hade
sett hennes förre fästman haft
något underligt för sig med en
bok varför han tillrådde hennes
fästman att hugga ner boken

Men han var inte vidskeplig så
han brydde sig inte om att fälla
brädet. Så gick två år utan att
något bröllop kom till stånd var
gång som bröllopet var bestämt
då kom alltid något hinder ivägen
men till slut kunde man förnö
honan att fälla brädet som flickan
var vigd vid och strax efter kunde
bröllopet fixas utan några saker
som helst förhinder

Men den som varit vigd vid ett
bräde blev ej lycklig i sitt äktenskap
detta bevisar omtalade fall för dessa
blev ej lyckliga. Den som var
vigd vid ett bräde kunde endast den
balkonande maken lösa sin fästning

från vägsten vid brädet genom att
 själva följde den söndagsmorgon, om man
 visste vilket bräd det var som personen
 var vigd vid omers fick man hänvända
 sig till någon kloch gummis
 Att viga någon vid ett bräd till-
 gick på följande sätt: man skulle
 innehåva något som tillhör det
 man ville viga vid ett bräd
 en här lock var mycket bra men
 det gick med en värdub e.d. också
 något dylikt skulle medhåvas en
 söndagsmorgon när mönen var i
 nytändning skulle man springa
 omkring brädet några gånger mot
 sols (eller väster omkring)
 men man skulle vara bytt man fick inte säga

Initiation. Pajpar skulle visa att de
voro fullvuxna omkring tjugo års
åldern även förr, ~~aderton~~ år, de
skulle då bevisa detta genom att
bära en kumma säg från bogan
upp på loftet (magarinet) (en kumma
säg är = 120 kg) När en yngling kunde
utföra detta då ansågs han för att vara
en vuxen karl. Vid korsvägen vid
Tsellet och Bygget i Vedby socken fanns
en sten som ungdomarna pröva
på att lyfta den som efter mycken
bränning kunde lyfta den, ansågs
för en riktig karl. Den som inte
kunde lyfta omnämnda stens ansågs
som ingenting värd. Och flickorna tyckte
endast om dem som kunde visa att de voro karlar

Sk.
N. Asbo hd
Örkelljunga bn

3987

Uppf. F. Pålsson
ber. F. Pålsson
f. 1860

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Träa Hylle trodde man att detta bräd
stod i förbindelse med andar så att
man fick inte hugga ner hylle, man
kunde om morgonens innan det var
dager se hyllemor vid busken. Man
använde hylleblommor till medicin,
även mot spöken, var det bra att
ha några hylleblommor liggande i
sängen. Hasselbuskar undvek man att
hugga man trodde att man såg
ut för olyckor om man hugg ner
dem. På grund av att hassel hade
en särskild betydelse vid skattegräv-
ning, när man sett ett pengabloss
(ett spen i jorden) så tog man en
hasselkäpp och med den kunde man
söka upp stället där skatten fanns

3987

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Hassel käppen som man skulle använda vid sökandet efter skatter var cirka 80 cm. lång rak käpp med en diameter omkring 15 mm. När man sökte efter skatter bar man käppen med handen ovan på käppen samt pekfingeret under käppen. Man gick sakta fram och sökte när man hörde där skatten fanns, då drogs käppen hastigt mot jorden där kunde man gräva efter skatten. Det var inte alla som kunde söka upp skatter eller vatten ådrar, endast särskilda personer voro utrustade med sådan kraft att de hade förmåga finna rätt dessa kallade man för Magrubemennar dessa antades vidträkt omkring

3987

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Slagruter som man använde för att
söka upp vatten ådrog när man
skulle gräva brunnar dessa slagruter
gjorde man av pilbädd men i brist på
pilbädd använde man i Orskelvinge
hassel, man sökte upp en gren
som var värt så att två grenar
bildade en 45 graders vinkel denna användes
man till slagruta, man höll med
en hand i vardera av spetsen med
händerna vid varandra helt om d. v. s.
lillfingeren fram och tummen bak
så gick man fram sakt över
marken, så att den andra ändan
av slagrutan hölls nära marken
nägra cm ifrån när man kom till
en vatten ådrog så drogs den ner till jorden

Asp. man trodde att asplöven
 darrar för att frälsarens kors var
 gjort av asp, och att sedan den
 dagen har löven på asp darrat även
 vid aldeles visd stille. Man trodde att
 löven darrar av rädsla för domrens
 dag.

För praktiskt bruk använde man
Ekbark. När saften gått i bäden fälde
 man ek skalade av barken samt
 kachade den sänder samt forbad
 den. Den använde man till att
 garva skinn vilka man själv beredde
 hemma kille omkring 1860 talet då man
 sålde ekbark till garvare som
 började bli befarade lite i var socken
 eller inte längre än ^{man} kunde förberett skinn.

Björklöv använde man till att fodra
för med, jag minns själv när man
hugg björklöv år 1905. Det tillgick på
följande sätt, när björklöven voro
fullt utslagna i början av juni böjades
man att hugga löv man hugg av
grenar upp till en 10-15 mm. tjocklek
i diameter dessa fick torra ett par
dagar i solen varefter de hördes in
och lades upp på stänger så att där var
luft under dem så att de kunde
torra. När de voro riktigt torra lades
de över färdhuset för att användas till
vinterfoder åt fåren man ansåg det
nödvändigt att ha för till fåren
under vintern för annars krävdes de
inte. Detta har säkert sin förklaring då

11
dett fanns endast hö som var hugget
på ängar det vil säga gräs som väres vitt
och inte ägde de beståndsdelar som värb
närvarande hö har

Bok. Bok var ett träd som inte
kunde undvara. Nu gamla bokträd
som voro ihäliga fick man ett mycket
värdefullt ämne som man kallade
pugalär eller pugaläder, när man
fälde en sådan bok tog man nog
vara på detta, det satt i den ihäliga delen
av trädet. Pugalär användes till att bända
på sprängladningar som man nu använder
stulinkräd. Det brände mycket sakta
men stökna ej förens det var slutbrändt
Pugalär användes i Orhelfjunge socker
till omkring 1880 talet

Önt öga. Man kallade personer som vasa
 sneögda för att de hade önt öga man
 kallade dem också för stjärnkikare för
 man trodde att de kunde läsa i stjärnorna
 och förut säga kommande ting, man
 var rädd för dessa för man kunde inte
 lita på dem. Önd tunga. kallade man
 vissa kvinnor för att de hade önd tunga
 man aktade sig för dessa, dessa kunde
 uträkta mycket önt. Om man fick
 mjölk av en sådan. För man brukade
 att ge varandra mjölk när man hade
 främmande daglönare bet vid borsvärning
 försörjning e.d. Om man fick mjölk
 av en som man ansågs hade önd tunga
 då måste man fortast möjligt strö
 några korn salt i mjölken för att

hon inte skulle kunna göra något ont
och gav man henne mjölk så måste
man också lägga något som salt i
den innan man tar bort den. Om
man mätte henne när man var
ute och gick då skulle man spotta
tre gånger. Det berättas om besök
som de gjort. En kvinna som kokade
gröt fick besök av en med ond tunga
fick gröten vidbränd. En annan kokade
bröd och fick brödet tungt d. v. s. det
jäste inte. Det brukade alltid bli
gallet när man fick besök av sådana.
Dessa var kända för att göra sina med-
människor så mycket ont som möjlig
man var rädd för att bli överens
med dem. Så man försökte göra dem till lags

Frimurare Omkring 1850 hade man följande föreställningar om Frimurare. En frimurare hade föreskrivet sig åt djävulen detta kunde ske på tväret även på viss tid, för att föreskriva sig åt djävulen gick man tillväga på följande sätt. man måste rispa sig i vänstra handen och med sitt eget blod skriva på en papperstoppa tiden för att de skulle vara föreskrivna åt djävulen denna papperstoppa rullade man samman samt stöpade in den i ett nyckelhål i kyrkan i dörren till vapenhuset. Sedan skulle man intagas i orden, (frimurare orden) detta var mycket hemlighetsfullt. Det berättas om personer som sökt

utförsko vad som försigicks man
hade för detta ändamål borrat ett hål
i taket så att man skulle kunna
se vad som försigicks, men mötet
kunde inte börja så länge där fanns
åskådare och de sökte i alla möjliga
vägar och stigar men de kunde inte finna
någon obehörig person, så mötet
fick ~~inte~~ börjas, man måste skiljas
igen. Utan att ha hållit något möte
dett berättas om att frimurare aldrig
kunde bli fattiga så länge de
tillhörde frimurarna. En frimurare
som för livstiden föreskrivet sig åt
djevelen kunde aldrig gå ifrån fri-
murarna. En som inte för livstiden
föreskrivet sig åt djevelen blev inte någon

riktig frimurare. En frimurare kunde
önska sig vad han ville när han in-
gick förbundet med den orde, man
kunde bl. annat önska sig rikligt
med pengars eller ett långt liv,
god hälsa, e. d. men man fick
endast önska sig ett.

Frammans dödo. Det berättas
att så sent som 1860 fallet att
en man i Öskelljunga söken kunde
lite mer än folk i almänket, men
en del folk gjorde murr av honom
han sade de till dem om de ville
följa med honom till kyrkogården
så skulle han visa dem vad han
kunde. De följde med honom
till en grav som en man var

3987

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

begravd som de under livstiden kunde
han lärte något som de ej förstode
strax började jord kulen att söra sig
och mannen steg upp fullt påklädd
som de i livstiden sett honom.

Det berättas att söderna som kunde
framma döda kunde läsa bort det
endast till en person men sen kan
lärt bort det kunde han inte själv
framma någon död. följder blev att
de togo hemligheten med sig i graven.
Skämma sördjus! Skämma kunders
kunde de flesta fjurar under mitten
av 1800 talet man hade för den skull
arginto kunders som man släppte
lösa om natten. Det berättas om en
yrkes-tjuv som hette Johannes han kunde

kyota hundar hur argt en hund är
var så kunde man gå in var som
helst utan att hunden gav ett ljud
ifrån sig. Han hade även gått in
i ett rum där som fanns en stor
arg hund liggande mitt på golvet
utan att han gav ett ljud ifrån
sig.

Fattare, Man trodde att fattare
stod i förbund med den onde och
att de kunde lite mer än folk:
almänhet. De anlätades ofta vid
botande av sjukdomar hos kreatur.
Man var mycket rädd för att göra
dem enast. Detta berättas om
att en bonde ena kört utt
dem en gång dö en fattarfröna

skulle få ett barn. Papparna hade uttalat
att de skulle hämnas och den borgmästaren
som hört ut dem förföljdes av öfus på
alla sätt, men däremot en annan
som lagt sig hand om papparkvinnan
hade papparna lovat att hon skulle
ha framgång vad hon företog sig
och deras uttalande gick i uppfyllelse.
Den som hört ut dem blev utfattig
och den som hjälpt dem blev mycket
välbärgad. Öde. Detta berättas om personer
som sökt att ungi sitt öde genom att
avlägga falsk ed, en person som gjort så
kunde man se, man blev liknöjd
och slö, en förut rik bonde blev aldeles
utfattig som försökt med falsk ed
undgå sitt eget öde.